

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1989

Τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου ἀποτελοῦν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Δ. Σοφριανὸς (Διευθυντὴς ἀπὸ τὸ 1984, συντάκτης ἀπὸ τὸ 1966) καὶ οἱ συντάκτες Ἰωάννα Κόλια (ἀπὸ 27-2-1973), Κ. Λάμπας (ἀπὸ 1-10-1974), Ἑλένη Ἀγγελομάτη - Τσουγκαράκη (ἀπὸ 28-12-1974), Πηνελόπη Παπαδοπούλου - Στάθη (ἀπὸ 29-7-1975), Ρόδη - Ἀγγελικὴ Σταμούλη (ἀπὸ 9-11-1981) καὶ Δ. Τσουγκαράκης (ἀπὸ 19-12-1984). Παραμένουν ἀπὸ ἐτῶν κενὲς δύο ὀργανικὲς θέσεις συντακτῶν. Τὸ Κέντρο στερεῖται ἐπίσης, ἀπὸ τετραετίας, δακτυλογράφου, πράγμα ποὺ δυσχεραίνει πολὺ τὴν ὀμαλὴ λειτουργία του. Γι' αὐτὸ θεωρεῖται ἀπαραίτητη γιὰ τὸ Κέντρο ἡ ἐξασφάλιση ἑνὸς τουλάχιστον διοικητικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἀποπερατῶθηκε ἐφέτος ἡ ἐκτύπωση καὶ κυκλοφόρησε ὁ Α' τόμος τῆς Ἀ λ λ η λ ο γ ρ α φ ί α ς (1802 - 1817) τοῦ Θεσσαλοῦ λογίου κληρικοῦ καὶ Διδασκάλου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων. Τὸ ὅλο ἔργο (μεταγραφὴ καὶ δημοσίευση ἐπιστολῶν, ἐκτενὴ προλεγόμενα καὶ σχόλια, ἀναλυτικὰ εὑρετήρια· σύνολο σελίδων 430+16 εἰκόνες ἐκτὸς κειμένου) ἐπιμελήθηκαν καὶ ἔφεραν εἰς πέρας οἱ συντάκτες Κ. Λάμπας καὶ Ρόδη - Ἀγγελικὴ Σταμούλη.

Συγκεντρώθηκε ἡ ὕλη τοῦ Γ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Κέντρου «Μ ε σ α ι ω ν ι κ ᾶ καὶ Ν έ α Ἑ λ λ η ν ι κ ᾶ». Ὁ νέος αὐτὸς τόμος θὰ περιλαμβάνει πολυσέλιδη ἐπιστημονικὴ μελέτη τοῦ Ἐπόπτη τοῦ Κέντρου Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Μανούσου Ἰ. Μανούσακα ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἡ Ἰδρυτικὴ Χριστιανικὴ κατ' ἐρωταπόκρισιν», ἀγνοημένο αὐτόγραφο ἔργο (1780) τοῦ Ἰω. Μπενιζέλου: Ἡ ἀλληλογραφία τοῦ συγγραφέα (1780 - 82) μετὰ τὸ Δωρόθεο Βουλησιμᾶ καὶ ἡ ἰδιοποίησις καὶ ἐκδοσις τοῦ ἔργου (1841) ἀπὸ τὸν Προκόπιο Δενδρινό». Στὸν ἴδιον τόμον θὰ περιληφθοῦν μελέτες τοῦ Διευθυντῆ τοῦ Κέντρου Δ. Ζ. Σοφριανοῦ, καθὼς καὶ τοῦ λοιποῦ ἐρευνητικοῦ προσωπικοῦ. Ἦδη διενεργήθηκε διαγωνισμὸς καὶ ἔγινε ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐκτύπωσης τοῦ τόμου, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ἕτοιμος καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ περὶ τὰ μέσα τοῦ ἐρχόμενου χρόνου.

Καθυστερεῖ, γιὰ λόγους γραφειοκρατικούς, ἡ διενέργεια διαγωνισμοῦ γιὰ τὴν ἀνάθεσις τῆς ἐκτύπωσης τοῦ Δ' τόμου τοῦ Κ α τ α λ ό γ ο υ τ ῶ ν Χ ε ι ρ ο γ ρ ά φ ω ν τ ῶ ν Μ ε τ ε ώ ρ ω ν, τὸν ὁποῖον ἔχει ἐτοιμάσει ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου.

Ἀναλυτικότερα, στὰ πλαίσια τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἐκδοτικῶν προγραμμάτων τοῦ Κέντρου, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰδικῶν ἐνασχολήσεων τοῦ προσωπικοῦ του, ἔγιναν οἱ ἑξῆς ἐργασίες:

α'. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Δ. Ζ. Σοφιανὸς συνέχισε τὴ σύνταξη τοῦ Δ', καὶ τελευταίου, τόμου τοῦ Καταλόγου τῶν χειρογράφων τῶν μὲν τῶν Μετεώρων, ὁ ὁποῖος θὰ περιλαμβάνει τὴν περιγραφή τῶν 124 χειρογράφων τῆς Μονῆς τῆς Ἀγίας Τριάδος, στὴ συλλογὴ τῆς ὁποίας ἔχουν συμπεριληφθεῖ καὶ τὰ χειρόγραφα τῶν ὑπολοίπων δύο μικροτέρων μονῶν, Ρουσάνου καὶ Ἀγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ. Ἐχει ἤδη ἀποπερατωθεῖ ἡ λεπτομερὴς καὶ ἀναλυτικὴ περιγραφή 112 κωδίκων (1500 περίπου χειρόγραφες σελίδες), ἔχει καταρτισθεῖ λεύκωμα ὑπερδιακοσίων πανομοιότυπων (δείγματα γραφῆς, κωδικογραφικὰ καὶ κτητορικὰ σημειώματα, ἐνθυμήσεις κ.ἄ.) μὲ τὶς λεζάντες τους, καὶ ἔχουν, τέλος, ἀντιγραφεῖ σὲ εἰδικὸ χαρτὶ ὅλα τὰ ὑδατόσημα (filigranes) τῶν κωδίκων. Τὰ ὑδατόσημα αὐτά, ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἀσφαλὴ χρονολόγηση τῶν κωδίκων, συγκρίθηκαν καὶ ταυτίστηκαν ἢ κατατάχθηκαν σὲ ἀνάλογες κατηγορίες μὲ ἐκεῖνα ποὺ δημοσιεύονται στοὺς σχετικοὺς εἰδικοὺς καταλόγους (C. Briquet, V. Mošin - S. Traljić, G. Piccard κ. ἄ.). Γιὰ τὸν ἐπὶ τόπου ἔλεγχον τῶν κωδίκων καὶ ἄλλες ἀπαραίτητες διακριβώσεις μετέβη ἐπανειλημμένα ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου στὶς μονὲς τῶν Μετεώρων.

Στὰ πλαίσια τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν ἐπέτειον τῶν 600 χρόνων ἀπὸ τὴν ἱδρυση τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἀνέλαβε τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἑξῆς ἐκδόσεων, ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τοῦ ὑπάρχοντος στὸ Κέντρο ἀρχεῖακοῦ ὕλικου: 1) Τὴ σύνταξη ἀναλυτικῆς μονογραφίας ποὺ θὰ ἀναφέρεται στὴν ἱστορίαν καὶ ἀρχαιολογίαν τῶν ἑξὶ μετεωρικῶν μονῶν (Μεταμορφώσεως, Βαρλαάμ, Ἀγ. Στεφάνου, Ρουσάνου, Ἀγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ καὶ Ἀγίας Τριάδος). 2) Τὴν κριτικὴ ἐκδοση τοῦ Βίου (μὲ παράλληλῃ νεοελληνικῇ μετάφρασιν) καὶ τῆς Ἀκολουθίας τοῦ κτίτορα τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτη († ca. 1380). Ἡ ἐκδοση θὰ γίνῃ ἀπὸ χειρόγραφα τῆς μονῆς αὐτῆς καὶ θὰ συνοδεύεται ἀπὸ ἐκτενὴ Προλεγόμενα.

Ἀνέλαβε ἐπίσης τὴ σύνταξιν εἰδικῶν κεφαλαίων (γενικὰ περὶ τοῦ μοναχισμοῦ στὰ Μετέωρα, ἱστορία τῆς Μονῆς τοῦ Μεγ. Μετεώρου, χειρόγραφα - βιβλιοθήκες καὶ ἀρχεῖα, κειμήλια τῆς ἰδίας μονῆς) στὰ ἀναμνηστικὰ πολυτελὴ λευκώματα ποὺ θὰ ἐκδώσουν γιὰ τὴ Μονὴ τοῦ Μεγάλου Μετεώρου (Μεταμορφώσεως) ἡ Ἑθνικὴ Κτηματικὴ Τράπεζα καὶ ἡ Ἑταιρεία Interamerican.

Παρέδωκε πρὸς δημοσίευσιν στὸ Ι' τόμον τῶν «Λακωνικῶν Σπουδῶν» (Θησαυρισμα... εἰς τὸν Δικαῖον Β. Βαγιακάκον) μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλον: «Δύο μετεωρικὰ χειρόγραφα πελοποννησιακῆς προελεύσεως».

Ἐτοίμασε τὶς μελέτες «Ἀνέκδοτη συνοδικὴ πράξις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχῃ Κυρίλλου Α΄ Λουκάρεως: 1623, Μάιος, ἰνδ. σ΄» καὶ «Ὁ μητροπολίτης Λαρίσης ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἐλεήμων († 1510) καὶ οἱ εἰκονογραφικὲς παραστάσεις του». Οἱ ἐργασίες αὐτὲς βρίσκονται ἤδη ὑπὸ ἐκτύπωση, ἀντίστοιχα, στοὺς τιμητικοὺς τόμους τοῦ Καθηγητῆ - Ἀκαδημαϊκοῦ Μανούσου Ἰ. Μανούσακα καὶ τοῦ Μητροπολίτη Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονυσίου Ψαριανοῦ.

Δημοσίευσε στὸ περιοδικὸ «Τρικαλινὰ» 8 (1989, σελ. 7-27) τὴ μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὸ χρυσόβουλλο τοῦ αὐτοκράτορα Ἀνδρονίκου Γ΄ Παλαιολόγου (1336) ὑπὲρ τῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῶν Μεγάλων Πυλῶν (Πόρτα - Παναγιᾶς)».

Ἐτοίμασε, τέλος, πολυσέλιδη μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλο «Ὁ ἅγιος Ἀχίλλιος Λαρίσης: Ὁ ἀρχικὸς ἀνέκδοτος Βίος (Θ΄ αἰ.) καὶ ἡ μεταγενέστερη διασκευή του (ΙΓ΄ αἰ.) - Ἀνέκδοτα ὑμνογραφικὰ κείμενα (Ἰωσήφ Ὑμνογράφου, Μανουὴλ Κορινθίου, Ἀναστασίου Γορδίου)», πού δημοσιεύεται στὸν Γ΄ τόμο τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Κέντρου «Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικά».

β΄. Ἡ συντάκτρια Ἰωάννα Κόλια συνέχισε τὴν ἐνασχόλησή της μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ Κέντρου πού ἀφορᾷ τὸ Corpus τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀγραφιώτῃ ἱερομονάχου, διδασκάλου καὶ ἱατροῦ Ἀναστασίου Γορδίου (1654 - 1729). Ἀποπεράτωσε ἤδη τὴ μεταγραφή τῶν ἐπιστολῶν πού περιέχουν οἱ κώδικες E.B.E. 2488 καὶ Γ.Α.Κ. 171. Οἱ κώδικες αὐτοὶ περιλαμβάνουν τὶς δύο μεγάλες συλλογὲς τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Γορδίου. Στὴ συνέχεια προχώρησε στὴ μεταγραφή τῶν ἐπιστολῶν ἐκείνων πού περιέχονται στοὺς δύο ἀθωνικοὺς κώδικες Ἀγίου Παντελεήμονος 693 καὶ 781. Πρόκειται γιὰ ἐπιστολές, τὶς ὁποῖες ὁ Γόρδιος συντάξε κυρίως κατὰ τὴν τελευταία δεκαετία τοῦ 17ου αἰ. Παράλληλα, συγκεντρώνει πληροφορίες γιὰ πρόσωπα καὶ γεγονότα πού ἀναφέρονται στὰ ἐπιστολικά αὐτὰ κείμενα.

Ἐπίσης ἐτοίμασε τὴν ἐργασία της γιὰ τὸν ἱερομόναχο Ἀθανάσιο, ἀδελφὸ τοῦ Ἀναστασίου Γορδίου. Ἦδη τὸ πρῶτο μέρος (εἰσαγωγικά, κείμενο καὶ σχολιασμοὶ τῶν ἐπιστολῶν ἕως τὸ ἔτος 1712) δόθηκε πρὸς δημοσίευση στὸν Γ΄ τόμο τοῦ περιοδικοῦ «Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικά». Οἱ λοιπὲς ἐπιστολὲς ἐτοιμάζονται καὶ θὰ δημοσιευθοῦν στὸν Δ΄ τόμο τοῦ ἴδιου περιοδικοῦ.

γ΄. Ὁ συντάκτης Κ. Λάππας ἀσχολήθηκε μὲ τὴν τυπογραφικὴ ἐπιμέλεια τοῦ Α΄ τόμου τῆς Ἀ λ λ η λ ο γ ρ α φ ί α ς (1802 - 1817) τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου. Ἡ ἐκτύπωση τοῦ τόμου ὁλοκληρώθηκε στὰ τέλη τοῦ 1989. Συνέχισε (μαζί μὲ τὴ συντάκτρια Ρόδη - Ἀγγελικὴ Σταμούλη) τὴ συγκέντρωση καὶ ἐπεξεργασία τοῦ ὕλικου τοῦ Β΄ τόμου τῆς σειρᾶς, πού θὰ περιλαμβάνει ἐπιστολὲς τοῦ λόγιου κληρικοῦ καὶ διδασκάλου ἀπὸ τὸ 1817 ὡς τὰ πρῶτα χρόνια τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Ἀσχολήθηκε μὲ τὴν κατάταξη καὶ καταγραφή τῶν καταλοίπων τοῦ λόγιου Κων-

σταντινουπολίτη ἐμπόρου Μιλτιάδη Ἰσαὰκ Νομίδη (ΜΙΣΝ, 1884 - 1959), τὰ ὁποῖα ἔχουν δωρηθεῖ στὸ Κέντρο μας καὶ ἀναφέρονται στὴν ἱστορία καὶ τοπογραφία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐτοίμασε, μαζί μὲ τὴ συντάκτρια Πηνελόπη Στάθη, σχετικὴ μελέτη (παρουσίαση τοῦ ὕλικου) ὑπὸ τὸν τίτλο «Κατάλοιπα τοῦ Μ. Ἰσ. Νομίδη (ΜΙΣΝ)», ποὺ θὰ δημοσιευθεῖ στὸν Γ' τόμο τοῦ περιοδικοῦ «Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά».

Παράλληλα, συνέχισε τὴν ἔρευνα σὲ δημόσια Ἀρχεῖα γιὰ τὴ συγκέντρωση ὕλικου σχετικοῦ μὲ τοὺς φοιτητὲς τοῦ Πανεπιστημίου στὸ ΙΘ' αἰῶνα. Ἡ ἔρευνα αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ θέμα τῆς διδακτορικῆς του διατριβῆς.

δ'. Ἡ συντάκτρια Ἑλένη Ἀγγελομάτη - Τσουγκαράκη συνέχισε τὴ σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ Εὐρετηρίου τοῦ Δ' τόμου τοῦ Καταλόγου τῶν χειρογράφων τῶν μονῶν τῶν Μετεώρων.

Ὁλοκλήρωσε τὴ συγγραφὴ τῆς ἐργασίας της «Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς τῆς Λάρισας κατὰ τὴν Τουρκοκρατία», ποὺ ἔχει ἤδη δοθεῖ πρὸς ἐκτύπωση στὸ περιοδικὸ τοῦ Κέντρου «Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά», τόμ. Γ'.

Ἐτοίμασε τὴ μελέτη «Ἡ Μάνη στὶς ἀναφορὲς τοῦ Leake στὸ Foreign Office καὶ στὸ ἔργο του *Travels in the Morea*», ποὺ βρίσκεται ὑπὸ ἐκτύπωση στὸν τιμητικὸ τόμο γιὰ τὸν Δ. Βαγιακάκο («Λακωνικαὶ Σπουδαί», τόμ. Γ').

Συνέχισε, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐρευνητικῆς της ἀδείας, τὴν ἀναζήτηση καὶ μελέτη ἀνέκδοτων περιηγητικῶν χειρογράφων στὶς Βρεταννικὲς Βιβλιοθήκες καὶ Ἀρχεῖα, καθὼς καὶ τὴν ἐργασία της γιὰ τὶς περιηγήσεις τοῦ Λόρδου Γκίλφορντ στὴν Ἑλλάδα (1791, 1810 - 1813), τοῦ ὁποῖου συνέλεξε ἀνέκδοτο ὕλικὸ στὴν Ἀγγλία καὶ μετέγραψε τὶς ἐπιστολές του.

Σὲ συνεργασία μὲ τὸν συντάκτη Δημήτριο Τσουγκαράκη ἀσχολήθηκε μὲ τὴν προετοιμασία τοῦ προγράμματος τοῦ Κέντρου «Τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος - 1. Τὰ μοναστήρια τῆς Κρήτης». Εἰδικότερα, διαχώρισε τὸ ἤδη ἀποδελτιωμένο ὕλικὸ καὶ παράλληλα ἀποδελτίωσε καὶ νέο.

ε'. Ἡ συντάκτρια Πηνελόπη Στάθη ὀλοκλήρωσε τὴν ἐργασία της γιὰ τὸν Γ' τόμο τοῦ περιοδικοῦ «Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά», ὑπὸ τὸν τίτλο «Ὁ Ξενοφῶν Α. Σιδερίδης, τὸ ἀρχεῖο, ἡ ἐργογραφία καὶ ἡ ἀνέκδοτη ὁμιλία του: Τίς ὁ Κίτς Κουλὲ καὶ τίς ὁ Λέανδρος».

Συμπλήρωσε τὴν ἀποδελτίωση τεσσάρων φακέλων τοῦ Γραμματοφυλακείου τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου Κωνσταντινουπόλεως (σύνολο ἐγγράφων 1500) καὶ προχωρεῖ ἤδη στὴν τελικὴ σύνταξη τῶν περιλήψεων.

Ἐπεράτωσε τὴν κατάταξη τοῦ Ἀρχείου τοῦ Κωνσταντινουπολίτη λογίου Μ. Ἰσ.

Νομίδη (Β' μέρος: Χάρτες και σχέδια) και συνεργάστηκε με τὸν Κ. Λάππα γιὰ τὴ σύνταξη τοῦ τελικοῦ καταλόγου, ποὺ θὰ δημοσιευθεῖ στὰ «Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά», τόμ. Γ'.

ζ'. Ἡ συντάκτρια Ρόδη - Ἀγγελικὴ Σταμούλη συνεργάστηκε μετὰ τὸν Κ. Λάππα γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Α' τόμου τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ Κων. Οἰκονόμου καὶ συνέχισε τὴν ἐπεξεργασία τοῦ ὕλικου ποὺ θὰ περιληφθεῖ στὸν Β' τόμο.

Προχώρησε τὴν εὐρετηρίαση τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Πρεβεζάνου ἐμπόρου Μαρίνου Λουρόπουλου (τέλη 18ου - ἀρχὲς 19ου αἰ.).

ζ'. Ὁ συντάκτης Δ. Τσουγκαράκης συνέχισε, σὲ συνεργασία μετὰ τὴν Ἑλένη Ἀγγελομάτη - Τσουγκαράκη, τὴ σύνταξη ἀναλυτικοῦ εὐρετηρίου τοῦ Δ' τόμου τοῦ Καταλόγου τῶν μετεωρικῶν χειρογράφων.

Προχώρησε τὴ συγγραφὴ τῆς ἐργασίας του μετὰ τίτλο «Ἡ σιτικὴ πολιτικὴ τῆς Βενετίας στὴν Κρήτη, 13ος - 14ος αἰ.», ποὺ θὰ δημοσιευθεῖ στὸν Γ' τόμο τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Κέντρου.

Συνέχισε τὴ συγγραφὴ τοῦ κεφαλαίου γιὰ τὴ μεσαιωνικὴ καὶ νεότερη Μεσαρὰ Κρήτης, στὰ πλαίσια τοῦ συλλογικοῦ διεπιστημονικοῦ προγράμματος Cretan Exploration Project.

Ἐργάστηκε σὲ βιβλιοθήκες τῆς Βρεταννίας (Ὁξφόρδης καὶ Λονδίνου) γιὰ τὴν προετοιμασίαν μελέτης μετὰ θέμα τὶς βυζαντινὲς περιγραφὲς τῶν Ἀγίων Τόπων.

Ἀσχολήθηκε μετὰ τὴ μελέτη τῆς ἀγορᾶς καὶ τὴν ὀργάνωση καὶ διεξαγωγὴ τοῦ διαγωνισμοῦ γιὰ τὴν προμήθεια τῶν ἡλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν τοῦ Κέντρου, καθὼς καὶ μετὰ ἄλλα θέματα σχετικὰ μετὰ προγράμματα καὶ ἐφαρμογὰς τῶν Η/Υ.

Ἀσχολήθηκε ἐπίσης μετὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ προγράμματος τοῦ Κέντρου «Τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος - 1. Τὰ μοναστήρια τῆς Κρήτης», προκειμένου τὸ πρόγραμμα αὐτὸ νὰ προχωρήσει μετὰ τὴ χρῆση Η/Υ.

Δίδαξε τέλος τὰ μαθήματα «Βυζαντινὴ Ἱστορία» καὶ «Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Παιδείας» στὸ Ἰόνιο Πανεπιστήμιο.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου ἐμπλουτίστηκε ἐφέτος μετὰ 248 νέους τόμους βιβλίων καὶ περιοδικῶν (ἀριθ. βιβλίου εἰσαγωγῆς 9570 - 9818).

Ὅπως καθεὶς ἔτος, πολὺς χρόνος δαπανήθηκε ἀπὸ ὅλο τὸ προσωπικὸ γιὰ τὴ διεκπεραίωση διοικητικῶν καὶ ἄλλων γραφειοκρατικῶν ἐργασιῶν, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση, ἀπ' εὐθείας ἢ δι' ἀλληλογραφίας, ἐιδικῶν ἐρευνητῶν, Ἰδρυμάτων καὶ Ἰνστιτούτων, τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ποὺ ἀποτάθηκαν στὸ Κέντρο γιὰ διάφορα ἐρευνητικὰ καὶ ἄλλα θέματα.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου

Δ. Ζ. Σοφιανὸς